

KARTA KURSU (realizowanego w module specjalności)

Geografia z przyrodą

(nazwa specjalności)

Nazwa	Dydaktyka geografii	
Nazwa w j. ang.	Geography education (didactic of geography)	
Koordynator	Dr Agnieszka Świętek	Zespół dydaktyczny
		Dr Agnieszka Świętek Mgr Remigiusz Pacyna
Punktacja ECTS*	8	

Opis kursu (cele kształcenia)

Po zakończeniu kursu uczestnik: ma wiedzę w zakresie metodyki prowadzenia zajęć w terenie, wykazuje się znajomością strategii, metod i technik kształcenia geograficznego, zna sposoby przeprowadzania kontroli i oceny uczniów, zna środki dydaktyczne. Potrafi zaplanować i zorganizować proces nauczania i uczenia się geografii w szkole podstawowej wynikający z założeń podstawy programowej; nabył kompetencje: projektowania celów i doboru treści kształcenia do wybranej tematyki z geografii; stosowania różnych strategii, metod i technik kształcenia do projektowanych celów kształcenia, nabył umiejętność stosowania różnych metod i technik ewaluacji wiedzy geograficznej, w tym konstrukcji testów, kompetencje w zakresie wyboru i posługiwania się środkami dydaktycznymi.

Efekty kształcenia

	Efekt kształcenia dla kursu	Odniesienie do efektów dla specjalności (określonych w karcie programu studiów dla modułu specjalnościowego)
Wiedza	W01 Zna kryteria wyboru programów nauczania i podręczników do geografii	W02
	W02 Zna założenia modelu poznawania rzeczywistości w procesie kształcenia geograficznego	W10
	W03 Zna strategię, metody i techniki nauczania geografii w reformowanej szkole podstawowej (dotychczas gimnazjum)	W10
	W04 Zna środki dydaktyczne do nauczania-uczenia się geografii	W02
	W05 Zna zasady przeprowadzania ewaluacji osiągnięć uczniów i konstrukcji zadań testowych	W09

	Efekt kształcenia dla kursu	Odniesienie do efektów dla specjalności (określonych w karcie programu studiów dla modułu specjalność)
Umiejętności	U01 Potrafi zaprojektować szczegółowe cele oraz dokonać wyboru treści kształcenia do tematów lekcji geografii	W08, U01
	U02 Potrafi konstruować definicje pojęć geograficznych i geograficznych prawidłowości	U02
	U03 Stosuje metody i techniki kształcenia geograficznego do opracowania koncepcji i konspektu lekcji	W10, U07, U09
	U04 Potrafi konstruować proces ewaluacji na poziomie reformowanej szkoły podstawowej	U01, U08
	U05 Potrafi zaprojektować i przeprowadzić zajęcia kameralne w klasie oraz terenowe	U07, U09

	Efekt kształcenia dla kursu	Odniesienie do efektów dla specjalności (określonych w karcie programu studiów dla modułu specjalnościowego)
Kompetencje społeczne	K01 Dąży do stałego pogłębiania swoich kompetencji w procesie doskonalenia zawodowego, uwzględniając pracę z uczniem zdolnym	K06
	K02 Jest przekonany o konieczności respektowania norm etyki zawodu nauczyciela.	K05
	K03 Jest przekonany o konieczności współpracy z nauczycielami, dyrekcją oraz rodzicami w identyfikowaniu i rozwiązywaniu problemów związanych z wykonywaniem zawodu	K01, K06

Organizacja										
Forma zajęć	Wykład (W)	Ćwiczenia w grupach								
		A		K		L		S		P
Liczba godzin	30	45							15	
Egzamin										

Opis metod prowadzenia zajęć

Wykłady prowadzone metodą wykładu, pogadanki i dyskusji. Ćwiczenia prowadzone różnorodnymi metodami aktywizującymi, w trakcie których studenci pracują zarówno w grupach, jak i indywidualnie, pracują z materiałami źródłowymi, tworzą prace pisemne i prezentacje. Dominującą metodą prowadzenia zajęć są ćwiczenia praktyczne i dyskusja.

Formy sprawdzania efektów kształcenia

	E – learning	Gry dydaktyczne	Ćwiczenia w szkole	Zajęcia terenowe	Praca laboratoryjna	Projekt indywidualny	Projekt grupowy	Udział w dyskusji	Referat	Praca pisemna (esej)	Egzamin ustny	Egzamin pisemny	Inne
W01			X			X	X	X		X	X		
W02			X					X			X		
W03		X	X			X	X	X		X	X		
W04		X	X			X	X	X		X	X		
W05		X	X			X	X	X		X	X		
U01			X			X	X	X		X	X		
U02		X	X			X	X	X		X	X		
U03		X	X			X	X	X		X	X		
U04		X	X			X	X	X		X	X		
U05			X			X	X	X		X	X		
K01			X					X					
K02			X					X					
K03			X					X					

Kryteria oceny	Zaliczenie ćwiczeń na podstawie projektu indywidualnego w zakresie koncepcji prowadzenia lekcji, wykonywanie zadań stawianych na ćwiczeniach, prowadzenie lekcji w szkole, uczestnictwo w zajęciach audytoryjnych i praktycznych. Zaliczenie całego przedmiotu na podstawie egzaminu ustnego.
----------------	---

Uwagi	Wykład –obowiązkowa obecność, –okazjonalna kontrola frekwencji Ćwiczenia –obowiązkowa obecność, kontrola obecności na każdych zajęciach. Egzamin w formie ustnej.
-------	---

Treści merytoryczne (wykaz tematów)

<p>Tematyka wykładów:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Geografia jako nauka i jako przedmiot nauczania 2. Idee i założenia edukacji geograficznej w Polsce i za granicą 3. Nauczanie geografii w Polsce- reformy systemu kształcenia a nauczanie geografii 4. Cele edukacji geograficznej w szkole podstawowej 5. Koncepcje edukacji geograficznej 6. Rozwój umiejętności poprzez nauczanie-uczenie geografii 7. Kształtowanie postaw, wartości i przekonań w nauczaniu-uczeniu się geografii 8. Dobór i układ treści w nauczaniu geografii (kryteria doboru, sposoby układu) 9. Strategie, metody i techniki kształcenia geograficznego. 10. Środki dydaktyczne w nauczaniu geografii 11. Ewaluacja procesu kształcenia z geografii 12. Kompetencje nauczyciela geografii i wychowawcy
--

Program ćwiczeń:

1. Literatura i źródła z zakresu dydaktyki geografii
2. Postawa programowa a program nauczania geografii
3. Kryteria wyboru programu nauczania geografii
4. Naczelne, kierunkowe i przedmiotowe cele kształcenia
5. Taksonomia i operacjonalizacja celów nauczania geografii
6. Kształtowanie pojęć, prawidłowości i teorii wyjaśniających na lekcjach geografii
7. Konstrukcja konspektu lekcji geografii, w tym lekcji w terenie.
8. Wykorzystanie multimediów i środków dydaktycznych w nauczaniu geografii.
9. Dobór metod i technik do wybranych tematów lekcji geografii
10. Kontrola i ocena ucznia, konstrukcja testu
11. Hospitacje lekcji geografii w szkole podstawowej
12. Konkursy geograficzne – rozwiązywanie zadań.

Słowniczek (5-15 pojęć w języku angielskim)

curriculum
learning objectives
methods and techniques of learning geography
taxonomy of the geography teaching objectives
operationalization of the geography teaching objectives

Wykaz literatury podstawowej

1. Czaińska Z., Wojtkowicz Z., cz. I 1998, cz. II 2000, Aktywne metody w edukacji geograficznej. Propozycje metodyczne do pracy z uczniem w gimnazjum. Stowarzyszenie Oświatowców Polskich, Toruń.
2. Niemierko B., 2007, Kształcenie szkolne. Podręcznik skutecznej dydaktyki. Wyd. Akademickie i Profesjonalne, Warszawa.
3. Piróg D., Gurgul B., Tracz M., 2007, Motywy wyboru geografii na maturze a wyniki egzaminu maturalnego - studium przykładowe [W:] Uczenie się i egzamin w oczach uczniów (red. B. Niemierko, K. Szmigiel), PTDE Kraków, s. 664-673.
4. Piskorz S. (red.), 1997, Zarys dydaktyki geografii, Wyd. Nauk. PWN, Warszawa
5. Flis J., 1982, Pojęcia i ich kształtowanie w toku nauczania geografii w szkole ogólnokształcącej. Wyd. Naukowe WSP, Kraków.
6. Groenwald M., Plit F., Rodzoś J., Szkułat E., Tracz M., 2008, Raport o stanie geografii szkolnej w nowym systemie oświaty. Dokumentacja Geograficzna nr 38, s.5-17.
7. Licińska D., 2001, O procedurach osiągnięcia celów edukacyjnych. Geografia w gimnazjum, z.3. Wyd. SOP Toruń.
8. Niemierko B., 2007, Kształcenie szkolne. Podręcznik skutecznej dydaktyki. Wyd. Akademickie i Profesjonalne, Warszawa.
9. Zajac S., 1991, Cele nauczania geografii. Kraków: Wyd. Naukowe WSP,.
10. Piróg D., 2011. Wybrane nowoczesne metody nauczania z zakresu geografii i przyrody – przykłady zastosowań, Geografia w Szkole, nr 2, s. 51-57
11. Pacyna R., Świętek A., 2016, Multimedialne środki dydaktyczne w kształceniu geograficznym społeczeństwa informatycznego, W: Franczak P., Krąż P., Liro J., Liro M., Listwan-Franczak K. (red.) Współczesne problemy i kierunki badawcze w geografii, t. 4, IGI GP UJ, Kraków, s.225-244.
12. Świętek A., Pacyna R., 2014, Interaktywny atlas geograficzny jako nowy środek dydaktyczny. W: B. Wójtowicz, W. Osuch (red.) Annales Universitatis Paedagogicae Cracoviensis Studia Geographica vol. VI, Wydawnictwo Naukowe UP, Kraków, s.88- 103.
13. Tracz M., Świętek A., 2014, Zmiany programowe nauczania geografii w rzeczywistości szkolnej na przykładzie gimnazjum. W: B. Wójtowicz, W. Osuch (red.) Annales Universitatis Paedagogicae Cracoviensis Studia Geographica vol. VI, Kraków: Wydawnictwo Naukowe UP, s.53- 66.
14. Tracz M., Świętek A., 2014, Czy geografia straciła na reformach?, Geografia w Szkole nr

- 4/2014, Dr Josef Raabe Spółka Wydawnicza Sp. z o.o., Warszawa, s.10-13.
15. Wójtowicz B., Świętek A., 2012, Wątki geograficzne w nowej podstawie programowej do Przyrody w szkole ponadgimnazjalnej. W: Edukacja Biologiczna i Środowiskowa, nr 4/2012, Wydawnictwo Naukowe Instytutu Technologii Eksploatacji, Radom, s. 98-104.
16. Czasopismo Geograficzne (artykuły wskazane przez prowadzącego zajęcia)
17. Geografia w szkole (artykuły wskazane przez prowadzącego zajęcia)

Wykaz literatury uzupełniającej

1. Osuch W., 2012, Nauczyciel geografii refleksyjnym praktykiem – oczekiwania a rzeczywistość [W:] Kształcenie nauczycieli; modele – tendencje – wyzwania wielokulturowej rzeczywistości (pod red. E. Żmijewskiej).Wydawnictwo Naukowe Uniwersytetu Pedagogicznego Kraków, s.114-126.
2. Piskorz S. (red.), 2004, Klucze dydaktyczne do rozpoznawania wybranych elementów środowiska przyrodniczo-kulturowego polski. Wydawnictwo Akademii Pedagogicznej w Krakowie.
3. Tywoński K., 1983. Pomoce dydaktyczne do geografii. WSiP, Warszawa.
4. Tracz M. i Ziolo Z. (red.), 2004, Polska dydaktyka geografii jako nauka i sztuka. Wyd. AP, Kraków.
5. Osuch W., 2010, Kompetencje nauczycieli geografii oraz studentów geografii – kandydatów na nauczycieli. Prace Monograficzne nr 570. Wydawnictwo Uniwersytetu Pedagogicznego w Krakowie, Kraków, s. 304.
6. Wybrane programy, poradniki metodyczne i podręczniki do nauczania geografii w gimnazjum (docelowo w szkole podstawowej)
7. Wojtanowicz P., 2006, Aktywizujące metody nauczania-uczenia się geografii, SOP, Toruń.
8. Piróg D., 2005. Wybrane drogi kształtowania przekonań i podstaw w toku edukacji geograficznej [W:] Współczesne formy i metody w dydaktyce geografii, pod red. K., Kopeć, Uniwersytet Gdański, Wyd. Bernardinum, Gdańsk.
9. Świętek A., Brunn S., Wójtowicz B.(2019). Identifying and Removing the Silences of Roma Culture in Polish School Texts. Journal of Geography.118/4, 169-184.

Bilans godzinowy zgodny z CNPS (Całkowity Nakład Pracy Studenta)

Ilość godzin w kontakcie z prowadzącymi	Wykład	30
	Konwersatorium (ćwiczenia, laboratorium itd.)	60
	Pozostałe godziny kontaktu studenta z prowadzącym	10
Ilość godzin pracy studenta bez kontaktu z prowadzącymi	Lektura w ramach przygotowania do zajęć	25
	Przygotowanie krótkiej pracy pisemnej lub referatu po zapoznaniu się z niezbędną literaturą przedmiotu	25
	Przygotowanie projektu lub prezentacji na podany temat (praca w grupie)	40
	Przygotowanie do egzaminu	10
Ogółem bilans czasu pracy		200
Ilość punktów ECTS w zależności od przyjętego przelicznika		6